OBEC

VLASTIBOŘICE

OBECNÍ ZPRAVODAJ — ŘÍJEN 2011

3.drakiáda

/ 01 Aktuální informace / 02 Říjnový státní svátek / 03 Drakiáda
/ 04 Projekt "Mateřská škola" / 05 Letní volejbal u nádrže / 06 Informační tabule
/ 07 Dětská hřiště žijí! / 08 Nabídka starého nábytku / 09 Paměti obce Vlastibořice

Slovo úvodem

Vážení spoluobčané, aktuálních témat, která se nabízejí, abych se o nich v dnešním úvodníku zmínil, je hned několik. Jistě by bylo na místě, abych Vás zde informoval o aktuálním dění v obci, o stavu dokončenosti rekonstrukce kulturního domu, o nově vypsaných dotačních titulech, o něž by bylo jistě dobré usilovat. Zcela jistě bych zde měl uvést, v jaké fázi se aktuálně nachází zpracování nového územního plánu. Informovat o možnostech využití nově zřízené dětské klubovny v kulturním domě, zmínit se o plánovaných akcích v závěru tohoto roku, prezentovat plánované osazení několika informačních tabulí v naší obci. Zmínit se o více než zajímavé nabídce způsobu vytápění alternativním zdrojem v naší DPS, které by velice zlevnilo celý provoz a zároveň nikterak nenavýšilo roční výdaje obecního rozpočtu na provoz DPS. Informací, o kterých bych zde mohl psát, a které by jistě stály za zmínku, je celá řada.

VLASTIBOŘICE
OBECNÍ ZPRAVODAJ
ŘÍJEN — 2011

Je však téma, které mne již déle než týden zcela pravidelně vyvstává na mysli a výrazně vyčnívá nad ostatními. Jedná se o promarněnou šanci získat nemalé finanční prostředky (kolem 10 až 12 milionů Kč) z dotačního titulu na realizaci stavby mateřské školy s volnočasovým centrem a dvěma provozovnami pro malé živnostníky. Tato stavba se mohla zařadit mezi další významné počiny, které se podařilo v naší malé obci za posledních 20 let realizovat. Dům s pečovatelskou službou, multifunkční sportovní zázemí, přestavba bývalé fary na obecní úřad, rekonstrukce kulturního domu, rekonstrukce místních komunikací, nákladné opravy obecních nájemních domů, stavba parkovací plochy za KD a mnoho dalších. V tomto výčtu mohla dále figurovat i tato stavba.

A proč se tomu tak nestane? Na tuto jednoduchou otázku nedokážu, aniž bych podlehl emocím, objektivně odpovědět. Ale po pořádku. V červnu zastupitelstvo rozhodlo o zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení a podání žádosti o dotaci (90% dotace / 10% obec) na stavbu mateřské školky a sportovního centra. Obojí v naší obci nyní chybí, škola se školkou má v naší obci dlouhou historii, možnost sportovat i za nepříznivého počasí po přestavbě školy na DPS bohužel zanikla. Vhodný pozemek obec získala výhodnou koupí od Linhartových. Záměr byl několikrát prezentován na veřejném zastupitelstvu, po známém excesu s domnělým kácením vrby byl také záměr projednán s vlastníky sousedních pozemků s jejich kladným stanoviskem. Nikdo jednoznačně nevystoupil proti zamýšlenému záměru.

Díky vysokému nasazení projektantů a intenzivního jednání s dotčenými orgány státní správy a správci inženýrských sítí byly zpracovány dokonce dvě varianty možného řešení stavby (moderní pojetí stavby se některým občanům nezamlouvalo, proto byla zpracována druhá varianta v tradičním pojetí vycházející z původní vesnické zástavby). Projednání projektové dokumentace bylo zkráceno na absolutní možné minimum, zajištění veškerých náležitostí pro úspěšné podání žádosti o dotaci bylo také úspěšné. Poslední náležitost pro vydání stavebního povolení spočívala v podpisu souhlasu s umístěním stavby sousedních vlastníků. Vydávám se tedy za nimi. A v tomto momentě se dosavadní radost a dobrý pocit z úspěšného zvládnutí nelehkého úkolu mění v pocit beznaděje, zmaru, bezmoci a nepochopení.

—— *pokračování na straně 4 >>*

01

Obecní úřad – *aktuální informace*

Hospodaření plnění finančního plánu k 2.9.2011

Daňové příjmy	1.393.249 Kč
Nedaňové příjmy	706.269 Kč
Kapitálové příjmy	2.121.330 Kč
Přijaté transfery	144.393 Kč
Příjmy celkem	**4.365.241 Kč**
Běžné výdaje	2.546.631 Kč
Kapitálové výdaje	3.429.272 Kč
Výdaje celkem	**5.975.903 Kč**

Zůstatek na běžném účtu činil k 3.10.2011 **966.469,49 Kč**

Informace z evidence obyvatel k 6.10.2011

Přihlášení k trvalému pobytu:
Ing. Jan Koreň, Jivina 42 (21.9.2011)

Dne 13.9.2011 **zemřel** pan Rudolf Porš, Jivina 6.

Počet obyvatel k 6.10.2011 činil 245 osob.
Významná životní jubilea
V měsíci říjnu oslaví paní Eva Joštová 55 let.

Naší milé jubilantce přejeme do dalších let mnoho zdraví, štěstí a spokojenosti.

Odpady

Svoz **komunálního odpadu** v měsíci říjnu: 5.10.2011,19.10.2011

Zimní svoz komunálního odpadu začíná dne 2. listopadu 2011, 1x týdně (vždy ve středu).

Svoz tříděného odpadu – **plasty**: 6.10. 2011
Svoz tříděného odpadu – **papír**: 13.10. 2011
Sklo se odváží na telefonickou žádost obce.
Velkoobjemový kontejner je otevřen každé úterý 17:00-18:00 a každou sobotu 10:00-12:00.

02

Říjnový státní svátek

Mgr. Stanislava Beksová

Dovolte, abych vám připomněla několik historických údajů ke dni, který budeme tento měsíc slavit jako státní svátek, k 28. říjnu. Někteří znají ještě ze školy, pamětníky již nemáme a jiní mají prostě jeden den volna. Možná již ani nepřemýšlíme, co tento den pro náš národ znamenal. A tak malé připomenutí.
Na podzim roku 1918 se první světová válka chýlila ke svému konci. Doznívaly poslední výstřely, válka si brala závěrečnou krvavou daň. Ústřední mocnosti – Německo, Rakousko-Uhersko a Turecko – byly poraženy a podepsaly kapitulaci. Čtyřletá válka zpustošila celý svět, otřásla dosavadními mravními hodnotami. Miliony vojáků se vracely ze zákopů. Nejeden byl nadosmrti poznamenaný svými zraněními. V mnoha rodinách chyběli synové, otcové i dědové. Všichni pak byli hluboce otřeseni hrůznou brutalitou války. Válečný prožitek zanechal trvalé stopy v historii i kultuře 20. století. Lidé toužili po míru. Chtěli se radovat, zpívat a tančit. Prostor, který se rozkládal od Baltského moře ke Středozemnímu a ve kterém žilo přes 100 milionů lidí, se dal postupně do pohybu. Koncem roku 1918 začaly postupně vznikat nástupnické státy – Finsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Rumunsko, Jugoslávie, ... a samozřejmě také Československo. 28. října 1918 zavlály v Praze trikolóry a červenobílé prapory. Vojáci strhávali ze svých čepic rakouské odznaky. Zpívající a jásající lidé odstraňovali štíty s rakouským dvojhlavým orlem a házeli je do Vltavy. Byla provolávána sláva samostatnému československému státu. Ve večerních hodinách tohoto významného dne bylo vydáno první oficiální veřejné provolání: „Lide československý! Tvůj odvěký sen se stal skutkem. Stát československý vstoupil dnešního dne v řadu samostatných kulturních států světa.“ Po 300 letech poroby znovu povstal národ ke svobodě, pravda zvítězila nad klamem, svoboda nad tyranií, demokracie nad absolutismem. Očitý svědek líčil situaci v Praze. Jeho slova velmi připomínají dobu nedávno minulou, před 20 lety. „***Václavské náměstí poskytovalo obraz, jejž nelze popsati.*** Kdo viděl nikdy nezapomene. Kdo neviděl nemá tolik fantazie, aby pochopil. Od Muzea až dolů na Můstek hlava na hlavě a jedna jediná slitá masa lidských těl. Všechno volalo, všechno jásalo, všechno zpívalo. Známí i neznámí lidé si padali do náručí, objímali se a plakali.“

03

Jivina klub pořádal v sobotu 8. 10. 2011 Drakiádu.

Pavel Svačinka za Jivina klub

Pavel Kadlec

V pátek skončilo v České republice babí léto, a tak pořadatelé s obavami sledovali, jaké počasí v sobotu odpoledne bude. Po dopoledním dešti nás radarové předpovědi na internetu naplňovaly trochou optimismu. A tak padá rozhodnutí: 3. drakiáda se uskuteční.

Chvíli svítí sluníčko, chvíli prší, a pořadatelé na „hrobce“ staví stánek s občerstvením.
Ve 14. hodin jsou již první draci na obloze. I přes velice sychravé počasí je účast hojná. Sešlo se více než 15 draků různých tvarů a velikostí, kupovaných i domácí výroby. Draci zůstávali na obloze i během přeháněk a chvilkami jsme mohli pozorovat až 11 létajících předmětů. Mezitím se účastníci občerstvovali teplými nápoji, které byly připraveny jak pro děti tak pro dospělé. Zároveň probíhala ochutnávka soutěžních dobrot.
Letos poprvé bohužel nedošlo k hromadnému nástupu a k slavnostnímu vyhlášení vítězů, jelikož někteří malí soutěžící byli po necelé hodině prochladlí a raději šli do tepla svých domovů.
A tak každý dostal při odchodu na památku skleněnou medaili ve tvaru dráčka, které vyrobil pan Josef Novotný, a několik dalších maličkostí.
Nejdéle létajícího draka měli Brzákovi a nejkrásnějšího domácí výroby měli Koutníkovi.
Porota hodnotící pečené domácí dobroty neměla rozhodnutí vůbec jednoduché. Všech 8 výtvorů bylo vynikajících. Nakonec se porota rozhodla, že všechny vyhrály. A dort ve tvaru draka, který měl být odměnou pro nejlepší pekařku, byl účastníky drakiády sněden. Dort vyrobila a věnovala Lenka Fialová a k ní také putoval skleněný svícen.
Všem děkujeme za účast a těšíme se na Drakiádu 2012!

1

2

04

Projekt „Mateřská škola“

pokračování ze strany 2 >>

Dříve slíbené již neplatí. Marné je vysvětlování, věcná argumentace, prezentace celého záměru, prosby, vysvětlování. Nekonečná hodina trapnosti, emocí, zástupných problémů, nepochopení. Zájem jednotlivce vítězí nad vyšším společenským zájmem většiny. Odcházím ve svitu nedělního slunce naprosto zničený, zmatený, vysílený, nepochopený. Stovky hodin, které byly vynaloženy, finanční prostředky, které byly utraceny, vynaložené úsilí, které bylo vydáno... Vše zbytečně!

Obec tedy přišla na dlouhou dobu o možnost realizovat chybějící občanské vybavení, jež mohlo zase o další stupeň zatraktivnit naši obec. Rodiče by dále nemuseli umisťovat své děti do vzdálených školek, děti vracející se dříve ze škol (první stupeň) mohly trávit do doby návratu rodičů z práce svůj čas v družině, občané mohli za nepříznivého počasí a v zimě dále aktivně sportovat. Navíc zde mohla vzniknout dvě pracovní místa pro učitelky a jedno pro zajištění provozu (vše financované ze státních prostředků). Díky navrženému nízkoenergetickému a provoznímu řešení celé stavby, mohly být provozní náklady minimální. Obec by navíc nemusela hradit dále nemalé částky za umístěné děti v okolních školkách, rodiče by ušetřili na dopravě dětí. Pozitiv bych dokázal vyjmenovat daleko více.

Ptám se tedy sám sebe. Mohu po této zkušenosti v sobě najít další sílu a motivaci angažovat se nad vlastní rámec činnosti starosty obce? Budou se chtít dále angažovat ostatní zastupitelé? Není tedy pro všechny z nás pohodlnější být pasivní a plnit pouze nezbytné? Na tyto otázky v současné době velice těžce hledám odpovědi.

Ing. Martin Beksa, starosta

Co mohl projekt přinést?

- školku
- družinu pro školáky 1. stupně
- sportovní zázemí
- 3 pracovní místa

3

Byly rozpracovány 2 varianty

1. vizualizace první varianty
2. vizualizace druhé varianty
3. zadní pohled (první varianta)

05

Letní volejbal u nádrže

Dušan Koutník

Pavel Kadlec

Na začátku léta, kdy jsme s volejbalem na hřišti u nádrže začínali, si asi nikdo ze zúčastněných nedělal naděje, že nám tato zábava vydrží tak dlouho. Díky teplému počasí raného podzimu se ale naše letní sezóna protáhla až do krásného začátku října. Zima se však zjevně našeho sportovního nadšení nezalekla – a proto musím konstatovat, že s venkovním volejbalem je letos amen.

Volejbalisty stále nabíráme! Informace na tel. 739 242 081 nebo na dusan.koutnik @seznam.cz.

Rád bych tímto příspěvkem poděkoval všem, kteří se podíleli jak na organizaci, tak na samotné hře. Začnu u toho téměř nejdůležitějšího, u hřiště. Pro volejbal není sice ideální, ale bez jeho existence bychom si mohli pinkat leda tak přes plot.

Dále je třeba zmínit podporu rodiny Chlupáčových – dodržování pitného režimu je u sportu, jakým naše letní zápolení bylo, klíčovou činností k zachování fyzického i duševního zdraví nás sportovců.

Nakonec jsem si nechal samotné volejbalisty: Ač mnozí z nás nejsou atletických postav (vyjmu-li vrhače koulí a podobné), všichni jsme se na hřišti vždy řádně zapotili a zanechali v umělé trávě, ať už sportovní obuví či ostatními částmi těla, nejednu stopu.

(Do následujícího výčtu se mi moc nechtělo, neb jsem tu krátce, a všechny ještě neznám, jak bych si přál, omluvte tedy prosím případné nedostatky.) Jmenovitě děkuji a těším se na další sportovní setkání s Vendy Pacákovou, Zdenkou Hozdeckou, Nikolou, Marcelou, Gabčou, Pavlem Kadlecem, Pavlem Zeidlerem, Jardou Koreněm, Honzou Ledabylem, Romanem Bukovanem, Ernestem Štrbavým, Martinem Čižmárem, Kamilem Hujerem, Tomem, Rakeťákem, Lukášem Pudilem, učenlivými teenagery Kubou, Kačkou a Erikou, snaživými Vackovými i s mou Lucií a Terkou. Dále díky i Pepovi Chlupáčovi za několikeré doplnění nedostatečného stavu svou nepřehlédnutelnou maličkostí, a Martinovi Beksovi, jenž svou jedinou účast v sandálech a v košili okořenil několika extraligovými údery (snad se nám jednou předvede i v „plné polní“). Na mnoho dalších jsem určitě zapomněl nebo je prostě neznám jménem – omlouvám se.

Jak jsem zmínil v úvodu, letní volejbal končí. Smutek ale nechme viset na hřebíku spolu s letními teniskami a obujme „sálovky“. Začíná totiž sezóna tělocvičen a tedy i volejbal zimní!

PINKÁNÍ ZDAR!

Sběr nebezpečného odpadu

Sběr nebezpečných složek komunálního odpadu se uskuteční dne 13. listopadu 2011.

Časový rozpis svozu nebezp. odpadů

- Sedlišťka: 9:10–9:20 zastávka
- Vlastibořice: 9:25–9:35 za kult. domem
- Jivina: 9:40–9:50 náves

Přijímány budou následující druhy odpadů:

- Léky všeho druhu včetně mastí.
- Kapalné i tuhé chemikálie (ředidla, kyseliny, louhy, vývojky, ustalovače).
- Vše řádně označené!
- Zbytky starých barev a obaly od barev.
- Televizory, ledničky, zářivky.
- Všechny druhy akumulátorů včetně elektrolytu, baterií a článků.
- Upotřebené motorové oleje (v uzavřených nádobách do 30 l)
- Olejové filtry a další zaolejovaný materiál.

Potřebujete vyčistit komín?

Před každou topnou sezonou je vhodné si nechat zkontrolovat a vyčistit komín ve vašem domě nebo rekreačním objektu. Nejen že je to dobré pro vaši bezpečnost, ale je to také povinnost.

Dnem 1.1.2011 vstoupila v platnost nová právní úprava týkající se požární bezpečnosti kouřovodů a komínů včetně jejich čištění. Jedná se o nařízení vlády č.91/2110 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv. Toto nařízení nahradilo dosavadní právní úpravu – vyhlášku č. 111/1981 Sb., o čištění komínů. Nové nařízení vlády upravuje kontrolu a čištění spalinových cest, čištění spotřebiče paliv, revizi spalinové cesty, zprávu o kontrole vypalování komína.

Jak často si máte nechat vyčistit komín záleží na používaném palivu, na tom zda jde o sezonní nebo celoroční provoz. Vše najdete ve výše jmenované vyhlášce nebo vám poradí kominík.

V sobotu 19.11.2011 v případě velkého zájmu i v neděli 20.11.2011 navštíví naší obec kominík p. Vávra z Kominictví čtyřlístek. Pokud máte v tento termín zájem o vyčištění, nahlaste prosím na OÚ jméno, adresu, případně telefonický kontakt.

Pavel Svačinka, místostarosta

06

Informační tabule

Předkládáme Vám nezkrácenou verzi textů, sloužících jako podklad pro připravované informační tabule katastru Vlastibořic (historie, současnost, základní zeměpisné informace...). Texty budou postupně zveřejňovány.

Mgr. Stanislava Beksová

Pavel Kadlec

Vlastibořice

Obec Vlastibořice se nachází na JV okresu Liberec, asi 80 km od Prahy, 20 km ujedeme do Liberce a 10 km do Turnova. Nadmořská výška vesnice roste od jihu k severu. Průměrně se udává 377 m. Výměra je 552 ha. Obcí neprotéká žádná řeka, ale jsou zde spodní vody. Velké procento plochy pokrývají lesy. Půdy jsou chudší, méně úrodné než na jižnějších polích, třeba na Pěnčínsku. Velkou část tvoří pastviny a louky. Podnebí je drsnější, s častými větry a asi největším množstvím sněhu v okolí. Krajina, do níž Vlastibořicko náleží, patří geologicky k území Českého ráje a Ještědskokozákovského hřbetu. Ve starších prvohorách zde byly laguny s bohatým porostem plavuní a přesliček, podložím jsou krystalické břidlice, půda je jílovitá.

Do vesnice je několikrát denně autobusové spojení – z Turnova na Nechálov a zpět přes Sychrov a Doubí. Nejbližší železniční stanice je v Sychrově.

K obci Vlastibořice patří další osady: Jivina, Sedlíšťka, Slavíkov a mlýn v Trávníčku.

O historii Vlastibořic se nám až do poloviny 14. století žádné písemné zprávy nedochovaly, můžeme si utvořit pouze povšechnou představu.

Na území vlastibořického katastru zřejmě přicházeli ojedinělejší lovci již v mladší době kamenné. Osídlení zde nastalo, byť jen přechodně, na sklonku 3. tisíciletí před Kristem. V 1. tisíciletí se tu objevuje lid popelnicových polí, o čemž svědčí i archeologické nálezy, a slovanský lid tzv. hradištní kultury. Vlastibořici, čeleď Vlastiborova, byli příslušníci kmene Charvátů a do zdejší krajiny přišli ještě v době rodového zřízení, které zaniklo někdy v 9. až 10. století. O kmeni Charvátů rovněž mnoho nevíme, první zprávy jsou až z 10. století, kdy tento kmen zanikl. V založené vsi vzniklo postupně, po vymýcení pralesa, šest statků. Počátkem 13. století byl ve vsi založen kostel, ve 14. století vybudována tvrz, která po zániku vladyctví v 15. století zpustla a Vlastibořice se dostaly ke Skalám (Vranovu). Důležitým letopočtem v historii vsi je rok 1565, kdy ves přešla k panství Svijany, ke kterému patřila až do r. 1850. Na počátku války třicetileté je ve vsi doložen kostel, fara a zbořená chalupa školy Na Zádušním (čp. 9), obecní lázeň u rybníka, šest statků (čp. 1, 2, 3, 6, 8 a 10), mlýn (v Trávníčku čp. 39), malá chalupa za vsí (čp. 11) asi vyčleněná z čp. 3, chalupa (čp. 7) vystavěná na gruntě čp. 8 a chalupa (čp. 4) na obci nad rybníkem, celkem jedenáct obytných budov. Třicetiletá válka ves značně poničila.

Největším statkem, kdysi tvrzí, byla zřejmě první stavba ve vsi s pozemky pod rybníkem, stavení č. 10, naproti kostelu. Výstavba tvrzi svědčí o tom, že tehdejší osadníci museli bránit svůj majetek a životy i proti blízkým šlechtickým sousedům. Tvrz zpustla a zanikla po husitských válkách.

Kostel sv. Kateřiny pochází z počátku 13. století a byl ve 14. století farním chrámem. To způsobilo, že význam obce poklesl, obec neměla po dlouhou dobu rychtáře. V roce 1766 byl kostel podroben značnější opravě a v roce 1825 byl na náklady knížete Rohana přestavěn. Uvnitř je krásný oltář a varhany. Byla zde křížová cesta z řezbářské dílny Buškových a šest dřevěných soch. Vše bylo kvůli krádežím umístěno do diecéze v Litoměřicích. Křížovou cestu nahradily zdařilé práce studentů libereckého gymnázia. Kostel nemá věže. Zvony visí ve dřevěné zvonici, o níž je zmínka již r. 1632. Zvonice byla v 90. letech opravena za velkého finančního přispění místních lidí. Kolem kostela je hřbitov (nachází se zde hrob rodiny Buškových) a v rohu hřbitovní zdi stojí zděná barokní kostnice z 18. století postavená na způsob apsidy. V ní jsou umístěny ostatky asi 140 lidí po morové epidemii v roce 1771. V blízkosti kostela stála fara. Důležitým letopočtem v historii vsi je rok 1789, kdy byla při zdejším kostele zřízena lokálie. Až dosud, po zániku fary, byli osadníci křtěni, oddáváni i pohřbíváni na Loukově. Od tohoto roku převzala zřízená lokálie správu zdejší farnosti i vedení matrik.

Protože byla návštěva kostela povinná, přicházelo do vsi mnoho věřících ze širokého okolí a ti spojovali návštěvu s nákupem v místním obchodu (u Retrů), v řeznictví, zašli do hostince u Šulců. To vše přispívalo k rozvoji obce a ta začala velmi rychle vzkvétat. V roce 1890 měly Vlastibořice 600 obyvatel. (V r. 1950 – 355, v r. 1991 – 197, v r. 2011 – 245.)

Zbořená chalupa školy je zmiňována na počátku války třicetileté. Škola však jistě existovala již před válkou. Ve válce se školy nestaví. Nová dřevěná chalupa školy byla zbudována až v r. 1783. Předtím se vyučovalo v budově obecní lázně, potom na faře. Další již zděná budova byla postavena v r. 1821.

V roce 1830 bylo v kolatuře školy (Vlastibořice, Sedlíšťka, Kamení, Zásada, Albrechtice, Červenice, Slavíkov, Sychrov, Radimovice, Husa, Vitanovice, Soběslavice, Padařovice, Střížovice) 604 dětí ve věku 6 – 16 let, z toho školou povinných dětí, tedy 6 – 9 letých, bylo 223. V roce 1877/78 bylo školou povinných 269 dítek, ve školním roce 1924/25 klesl poprvé počet dětí pod 100. Poté již počet dětí jenom klesal a v roce 1981 byla škola, po téměř čtyřechstech letech, pro nedostatek žáků, zrušena.

Zajímavosti: 1879 byl založen Sbor dobrovolných hasičů, 1921 vedra až 35 °C, lesy napadeny mniškou, 1926 katastrofální mokro, 1928 byla zavedena telefonní stanice, 1929 zmrzlo v obci 900 stromů, 1942 byly odvezeny zvony, 1981 zrušena škola.

Dnešní podoba Vlastibořic se velmi změnila.

Obec si váží minulosti a práce našich předků. Snaží se udržovat dochované památky. Mnoho z nich bylo během posledních dvaceti let opraveno. Jižní příjezd do vesnice ochraňuje Panenka Marie, na návsi je socha sv. Jana Nepomuckého. Starou faru nebylo možné pro téměř neexistující základy opravit. Byla tedy zbourána a na stejném místě byla postavena její přesná replika. „Na faře“ je umístěn obecní úřad a knihovna s internetem. Z budovy školy byl přestavěn dům s pečovatelskou službou pro naše seniory. Byla to největší a velmi náročná akce obce. Na místě bývalé tvrze je sportovní zařízení s koupalištěm, s hospůdkou s venkovním posezením, hřiště na kopanou, oplocené hřiště na míčové hry, sociální zázemí a dětské hřiště pro nejmenší. Nakoupit si můžete v místním obchůdku, zajít do další hospody U Edy. Opravuje se kulturní dům. V budoucnu v něm bude i restaurace. Konají se zde taneční zábavy, letní slavnosti, divadelní představení, masopusty. Tradici má Velikonoční teniska pro děti, Mikulášská nadílka, Vlastibořická kopačka. Činní jsou hasiči, svoje pravidelná posezení mají ženy seniorky a Sokolové, sportuje se u koupaliště. Uskutečnilo se několik srazů rodáků i školáků. V posledních letech tu mají sraz milovníci Trabantů z bývalé NDR. Již pár let zde úspěšně podniká několik soukromých firem. Obec za svoji činnost získala ocenění. V roce 2004 a 2009 byla ohodnocena za rozvoj venkova v soutěži Vesnice roku. Velká péče je věnována udržování zeleně a odpadovému hospodářství. Velmi vzácná, památkově chráněná, je stará dutá lípa na pozemku domu čp. 2 a čp. 5 (údajně 350 let stará).

V poslední době byly v naší obci opraveny obecní byty, vznikly byty nové a vyrostly rodinné domy. To je příslib dobré budoucnosti Vlastibořic, vesnice s úžasnou a dlouhou historií.

Více se můžete dozvědět na www.vlasiborice.cz

07

Dětská hřiště žijí!

Pavel Svačinka
místostarosta

Nádherné slunečné a teplé září umožnilo snad většině místních dětí vyzkoušet herní prvky na hřišti ve Vlastibořicích a na Jivině. Na hřištích bylo každé odpoledne živo a všechny prvky byly stoprocentně otestovány. Jsme samozřejmě rádi, že nedošlo k žádnému vážnému úrazu a ani k úmyslnému poškození zařízení hřiště. Hlavním předpokladem k tomu, aby nedocházelo k úrazům na hřišti, je dodržování Provozního řádu hřiště, který je umístěn na hřišti, a každý návštěvník by se s ním měl seznámit. Kdo to ještě neudělal, může to udělat nyní v teple domova.

foto: Pavel Svačinka

Přejeme všem dětem krásné zážitky na dětském hřišti ve Vlastibořicích a na Jivině.

Provozní řád dětského hřiště

Provozovatelem dětského hřiště je obec Vlastibořice
Osoba odpovědná za dohled nad hřištěm je místostarosta obce Vlastibořice
Hřiště je bezplatně veřejně přístupné v denní době.
Hřiště je zakázáno používat při nevhodných klimatických podmínkách – déšť, sníh, námraza.
Zařízení hřiště je určeno dětem od 3 do 10 let věku a maximálního zatížení 200kg.
Užívání hřiště je na vlastní nebezpečí. Výrobce herních prvků doporučuje zajistit pro děti dohled odpovědnou osobou.

V prostoru hřiště je zakázáno:

- *Umisťování jakýchkoliv překážek do prostoru hřiště a do blízkosti herních prvků.*
- *Vstupovat v nevhodném oblečení, kterým by mohlo dojít k zachycení dítěte v herním prvku.*
- *Odhazování odpadků a vykonávání osobní potřeby.*
- *Jízda na kole přes hřiště, jízda motorových vozidel s výjimkou vozidel údržby.*
- *Kouření, užívání drog a alkoholických nápojů v prostoru hřiště.*
- *Rozdělávání ohně a používání pyrotechnických zařízení.*
- *Vstup se zvířaty.*
- *Vstup podnapilým osobám.*
- *Poškozování hřiště – herních prvků, zeleně.*
- *Střelba míčem proti herním prvkům.*
- *Instalace dalších zařízení bez souhlasu vlastníka.*

Každý uživatel hřiště je povinen udržovat čistotu, pořádek, řídit se pokyny provozovatele, případně stanovené odpovědné osoby, neničit zařízení hřiště, dbát na bezpečnost svou a ostatních uživatelů hřiště. Všichni uživatelé jsou povinni respektovat a řídit se tímto provozním řádem. Při nerespektování tohoto provozního řádu je správce oprávněn vykázat tuto osobu z prostoru hřiště.
Poškozené zařízení nesmí být používáno.

08

Nabídka starého nábytku

Pavel Svačinka
místostarosta

foto: Dušan Koutník

Vážení spoluobčané, během rekonstrukce přízemí kulturního domu ve Vlastibořicích se nám nahromadil starší použitý nábytek, pro který dále nemáme využití. Jedná se především o skříně, skříňky a psací stoly, které dříve sloužily pro potřebu obecního úřadu. Jsem přesvědčen, že některé kusy nábytku by bylo škoda, aby skončily v kamnech, a mohly by dále sloužit ve vašem domku nebo chaloupce. Nábytek je nyní uložen na sále v kulturním domě, kde je také možné, po předchozí domluvě na obecním úřadě, si nábytek prohlédnout.

09

Paměti obce Vlastibořice

pokračování z minulého zpravodaje

Podle pozdějšího „německého“ emfyteutického práva zákupního byl grunt předán do dědičného nájmu, zakoupenému vrchnost pomáhala při stavbě. Vsi dříve dědičné a svobodné, se měnily, pro vrchnost přestávala být výhodná původní naturální daň, odváděná kdysi jako odměna svobodných obyvatel, členů rodu, svému volenému starostovi či vojvodovi za jeho ozbrojenou ochranu a postupně jako povinnost, když se vyvinula dědičná panská vrstva, jež tak přestala být první mezi rovnými a stala se vlastníky půdy i s poddanými.

Časem rozdíly zmizely, grunty byly v zásadě nedělitelné, ale bylo dovoleno poddanému odprodati nebo zakoupiti kus pole nebo celou čtvrt od jiné usedlosti. Parcelace usedlostí byla částečně omezena vládními dekrety z r. 1753, 1771 a 1786, jimiž byl stanoven způsob dělení gruntů, aby nedocházelo k značné rozdrobenosti a tím k hospodářskému oslabení. Nový zákoník z r. 1811 dovolil poddaným pořizovati s majetkem svým svobodně.

Války husitské velmi změnily společenský řád. Mizí stav drobných svobodníků (zemanů). Mnozí zahynuli ve válce, větší počet byl přiveden na mizinu. Po válce zůstal jen lid obecný poddaný, města a šlechta, která se dělila na pány a rytíře. Pánů, kteří vládli ohromným jměním, nebylo více než 250 rodů, rytířů asi 1200 rodů. Po husitských válkách se mnozí bojovníci nevrátili k mírovému životu, toulali se po kraji a znepokojovali kraj. Byly vydány přísné rozkazy, které by tyto dobrodruhy přivedly k práci a připoutaly k půdě. Nařízení, která původně čelila proti houfům psanců, byla brzy rozšířena na všechen lid. Nařízeními z r. 1472, 1478 a 1479 se počalo zavádět poddanství. Zákon z r. 1478 zakazuje sedlákům stěhovati se bez svolení pánů a zároveň dává šlechtě právo, aby mohla dát svým lidem rozkaz ku prodeji statků jež drží. Na základě tohoto zákona bylo založeno postavení českých sedláků až do revolučního roku 1848. Za tato čtyři století více než tři čtvrtiny českého obyvatelstva byly obráceny v poddanství. V té době byla zavedena do českého práva zásada, že „každý čeledín a člověk musí mít svého pána, není-li jim sám. Sedlákům je zakázáno přísně choditi na lovy, leč by to činili z rozkazu a prospěchu pánův a také obmezena svoboda stěhování se poddaných, pokud by gruntů svých neosadili řádně a nevykázali se listy výhostnými,“ za jehož vydání musel poddaný zaplatit vysokou taxu.

Ukázka výhostného listu Mikuláše Zdražila ze Sedlejovic /1581/

„Já Albrecht Kej z Kejova a na Albrechticích známo činím..., že jsem k žádosti urozeného p. Martina Wintera, ouředníka na Dubě a Frydštejně, Kozlím a Hořením Hlohově, poddaného svého Martina Zdražila ze vsi Sedlejovic z poddanství a spravedlnosti, která by se mu na gruntech mých i mých bratří vyhlídati mohla, propustil a propouš-

Leopold I. (9.6.1640 – 5.5.1705) se ve Vídni těšil přezdívce „pyskatý císař“ pro svůj zvlášť výrazný převislý dolní ret. Říkalo se, že mu tento typický genetický znak Habsburků v dětství dělal potíže při jídle. Císař se ho později naučil stahovat, aby mu tolik nevyčníval.

Protože byl Leopold druhorozený, s nástupnictvím příliš nepočítal. Jeho starší bratr Ferdinand IV. ale zemřel roku 1654 náhle na černé neštovice, jeho otec Ferdinand III. tři roky na to na infarkt, a protože další dva starší bratři, Filip August a Maxmilián Tomáš, zemřeli ještě před Leopoldovým narozením, stal se postupně králem uherským, králem českým, a nakonec, v roce 1658, byl v osmnácti letech říšskými kurfiřty zvolen i římskoněmeckým císařem.

Císař Leopold I. zemřel po 48 letech vlády (déle na českém trůnu vládl pouze František Josef I.) a pochován byl ve Vídni.

tím, a věru sobě ani potomkům mým a držitelům panství Albrechtického žádné moci ani práva nezůstavuje. Pro větší toho jistotu k tomuto listu zhostnímu s jistým mým vědomím jsem pečeť svou přitisknouti dal, jenž jest dán a psán na Albrechticích dne 20. Nov. 1581.“ /Reg. Dubská./

Pokud poddaný, odešlý z panství, neměl výhostný list, musel být hned vrácen původnímu pánu. Vrchnost vydávala výhostný list jen tehdy, když odcházející vyrovnal všechny závazky vůči vrchnosti a zajistil za sebe na opuštěném hospodářství vhodnou náhradu, která bude schopna platit předepsanou rentu. Propuštěný se mohl usídlit, kde chtěl. Odešel-li do města, stal se osobně svobodným, když se přestěhoval na panství jiné vrchnosti, zůstával mu poddanský status.

Třicetiletá válka přinesla celé střední Evropě nebývalé škody. Robotní povinnosti vzrůstaly, nevolníci museli vykonávat veškeré práce nezbytné k provozu panských dvorů a poskytovat i vlastní potahy a nářadí. Poddaní byli v té době připraveni o poslední zbytky své osobní svobody. Feudální závislost lidu na vrchnosti zesílila. Bez souhlasu vrchnosti se nesměl poddaný člověk oženit nebo vdát, musel mít k tomu povolení vrchnostenské kanceláře. Dopuštěno-li, aby poddaný závětí odkázal svůj statek, děje se to s podmínkou, že pán neztratí při tom ničeho, a že žádný odkaz nebude učiněn nikomu, kdo by nebydlel na jeho panství. Umře-li poddaný, vdovu jeho, chtěj nebo nechtěj, provdávají naspěch: běžíť o to, aby země nezůstala úhorem a aby platy nevzaly újmy. Děti nevolných poddaných se berou do služby ve dvorech nebo na zámku, kde zůstávají několik let a poměrné svobody nabývají teprve, když dospěly, aby se ujaly hospodářství na svém dílu a odváděly platy o sv. Havle a sv. Jiří. Tato pracovní povinnost trvala tři roky, mnohdy však až sedm let. Do učení nebo do škol mohou děti odcházet jen s povolením vrchnosti. Jestli by který z poddaných nějaké dítky měli, kteří by se hodili k literárnímu nebo jinému učení, ti mimo jiné v tom tak fedrováni býti mají, aby někdy potom k potřebám a službám panství též obrátiti mohli. Mluví se o tzv. druhém nevolnictví. Účinnou formou obrany nevolníků proti vrchnostem se stalo po třicetileté válce tajné opouštění gruntů a zbíhání na cizí panství a do ciziny.

Císař Leopold r. 1680 prohlásil všechna předbělohorská privilegia za zrušená, napříště mají platit pouze, která byla udělena nebo potvrzena pobělohorskými vrchnostmi. Zároveň však vydal první robotní patent, který upravoval nejdůležitější povinnosti nevolníků proti vrchnosti.

Zakořeněná představa zlého drába nebo jiného panského pohůnka, který fyzickým násilím nutí poddané k práci „na panském“, není úplně pravdivá. Samozřejmě, že šlechta měla příslušné úředníky a zřízence dohlížející na úsilí poddaných, ale ti zdaleka nemohli zvládnout vše. Poddaní nebyli k práci pro vrchnost patřičně motivováni, s výjimkou obavy z trestů, a tak se snažili tuto práci odbývat, jak jen mohli. Názor, že by většina panstva hleděla své poddané udřít, až k smrti není správný. Vlastník panství přece musel mít zájem na zachování pracovních sil lidí, kteří měli zabezpečovat jeho příjmy.

Situace poddaných nebyla stejná na všech panstvích. Po šťastném období Jana z Vartemberka jeho syn Adam většinu rozsáhlého panství ztratil, a po jeho smrti nastalo období rodinných sporů mezi jeho potomky. Ze tří manželství zanechal po sobě čtyři syny, všichni bez rozdílu byli svárliví a násilničtí, činili si škodu na majetku a týrali poddané jeden druhému.

Nesmíme se však domnívat, že se poddaní nedovedli bránit, že to byli nějací beránci. Jak již bylo uvedeno, potomek Anežky z Vlastibořic Ota Jindřich byl r. 1625 v Markvarticích u Děčína zabit, protože své poddané týral a chtěl rychle přivést ke konverzi. I s vrchnostenskými úředníky a zřízenci dvorů si jistě poddaní dovedli poradit. Podle kroniky sousedního albrechtického panství se o jeho majiteli Lamotovi vypravuje, že „kdykoli šli pacholci jeho k muzice do hospody, měli přísně nařízeno, aby se v nastávající pranici vždy drželi, odpůrce své z hospody vytloukli.

— *pokračování příště* >>

dílo Ing. Oldřicha Loudy

na pokračování

Obecní Zpravodaj vydala
© Obec Vlastibořice
v **říjnu 2011**

Adresa redakce:
Obecní úřad Vlastibořice
Vlastibořice 23
463 44 Sychrov
tel.: +420 485 146 025
e-mail: info@vlastiborice.cz
www.vlastiborice.cz

Redakce:
Ing. Martin Beksa
Pavel Svačinka
Josef Chlupáč
Dušan Koutník

Fotografie na obálce
© Dušan Koutník

Grafická úprava
© Tomáš Vacek

ISBN: MK ČR E 20317